

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Madis Mikkor

madis@kultuuritehas.eu

Teie 03.04.2025

Meie 22.04.2025

nr 13-3/25-00544

nr 2-6/25-3159-2

Vastus

Pöördusite Vabariigi Valitsuse poole küsimustega, mis puudutavad pöördumistele vastamist. Tulenevalt sellest, Justiits- ja Digiministeeriumi pädevuses on vastata märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusega (edaspidi MSVS) seonduvatele küsimustele, edastame Teile vastused.

- 1) Soovisite teada, kui kirjutate Vabariigi Valitsusele ja soovite selgitust mõnes poliitika-alases küsimuses või anda märku Teile muret tegevast teemast, mida Teie hinnangul valitsus, valitsuse liige või valitsuse liikme juhitud ministeerium või ministeeriumi haldusalas tegutsev amet peaks riigi ja rahva hüvanguks käsitlema, siis täpsemalt kellele ja millises vormis peate kirjutama.

MSVS eristab märgukirja ja selgitustaotlust.

Märgukiri on isiku pöördumine, millega isik teeb adressaadile ettepanekuid asutuse või organi töö korraldamiseks või valdkonna arengu kujundamiseks (MSVS § 2 lg 1 p 1).

Selgitustaotlus on isiku pöördumine, milles isik:

- 1) taotleb adressaadilt teavet, mis eeldab adressaadi käsutuses oleva teabe analüüsi, sünteesi või lisateabe kogumist;
- 2) taotleb õiguslase selgituse andmist (MSVS § 2 lg 2) väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta.

Märgukirja või selgitustaotluse adressaat on riigi-, kohaliku omavalitsuse või muu avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus, organ, ametnik, töötaja või kollegiaalorgani liige. Olukorras, kus peaks vastama mõni teine asutus või isik, edastatakse vastavalt märgukiri või selgitustaotlus õigele adressaadile.

Avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) § 6 kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-is sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks või taaskasutamiseks.

- 2) Soovisite selgitust, kuidas erineb huvigrupi, esindusorganisatsiooni ja lobisti vastav pöördumine individuaalse kodaniku pöördumisest.

Märgukirja, selgitustaotluse või teabenõude adressaadil on kohustus sellele vastata ettenähtud tähtaja jooksul või edastada see märgukiri või selgitustaotlus õigele adressaadile vastamiseks olenemata märgukirja, selgitustaotluse või teabenõude esitanud isikust.

- 3) Kuidas on reguleeritud Vabariigi Valitsuse või teiste ülal nimetatud institutsioonide vastamise kohustus? Rõhutasite, et Teid huvitab käesoleval juhul ainult, kas ja kuidas selgitustaotlus ja teabenõue laienevad poliitika-alastele päringutele - kas mõni ülalnimetatutest, eelkõige Vabariigi

Valitsus, on kohustatud vastama ka küsimustele, mis puudutavad poliitikat, kuid millele vastust andes ei ole võimalik viidata seadusele, määrusele või konkreetsele õigusaktile vaid pigem koalitsioonileppele, valitsuse tegevusprogrammile, istungi protokollile või stenogrammile või siis anda selgitust üldse mitte tuginedes kirjalikule dokumendile vaid pigem lähtuvalt poliitilisest seisukohast või maailmavaatest.

Nii nagu ülal viidatud, on märgukirja, selgitustaotluse või teabenõude adressaadil kohustus vastata või edastada märgukiri, selgitustaotlus või teabenõue õigele adressaadile vastamiseks. Väljastada ei saa teavet, mille suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud. AvTS § 35 toob välja juhud, millal võib teabe tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks – sh näiteks seaduseelnõud enne nende kooskõlastamiseks saatmist või vastuvõtmiseks esitamist, dokumendi kavandid ja selle juurde kuuluvad dokumendid enne nende vastuvõtmist või allakirjutamist, põhjendatud juhtudel asutusesiseselt adresseeritud dokumendid, mida dokumendiregistris ei registreerita (arvamused, teated, memod, õiendid, nõuanded jm).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heddi Lutterus
asekantsler

Monika Tappo 5189490
Monika.Tappo@justdigi.ee